

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12341/2025
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа др Немања Јоловић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво Града Београда, ради дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2329/25 од 29.05.2025. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2329/25 од 29.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2583/22 од 27.03.2025. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да утврди да је тужени рушењем објекта тужилаца у насељу ..., у ... у периоду од 22.12.2022. до 26.12.2022. године извршио дискриминацију тужилаца и повреду права на имовину. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете због дискриминације плати сваком по 1.000.000,00 динара са затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцима на име накнаде материјалне штете солидарно плати 42.311.637,00 динара са затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке, тужиоци су обавезани да туженом плате парничне трошкове од 502.825,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2329/25 од 29.05.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2583/22 од 27.03.2025. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побиијану пресуду применом одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су уговором од 25.10.2019. године купили од продавца ВВ стамбени објекат од подрума, приземља, спрата и поткровља са два стана и приземни помоћни објекат површине 135,66м² све на кат. парц. .. КО Продавцу је решењем Секретаријата за послове легализације објекат Градске управе одобрено озакоњење радова изведених на изградњи ових објеката. Тужиоци су порушили озакоњени приземни помоћни објекат површине 136м² и на том месту су почели изградњу новог стамбеног објекта. Грађевински инспектор је прегледом од 07.04.2022. године утврдио да је озакоњени помоћни објекат срушен и да је на његовом месту започета изградња новог стамбеног објекта тако што је урађен темељ и изнад њега на висини од 0,36 метара од коте терена армирана бетонска плоча приземља димензија 25х9,5 метара на којој су остављени анкери за наставак изградње. У управном поступку је утврђено да су инвеститори радове на изградњи започели у марту 2022. године и да претходно нису прибавили грађевинску дозволу, потврду о пријави радова и оверену пројектну документацију. Грађевински инспектор је решењем од 26.04.2022. године наредио обуставу радова и уклањање бесправно изведених радова у року од седам дана од пријема решења и инвеститори су упозорени да ће уколико не уклоне бесправне радове извршење спровести принудним путем о трошку извршеника. Решењем је одређено да жалба не задржава извршење решења. Решење је постало извршно даном уручења инвеститорима 17.05.2022. године. Инвеститори нису испунили обавезу наложену решењем добровољно у партиципационом року па је грађевински инспектор 01.09.2022. године донео решење о извршењу и извршење је преко трећег лица спроведено у децембру 2022. године. Инвеститори на наведена решења нису изјавили жалбу и нису покренули поступак за издавање грађевинске дозволе нити су користили било које правно средство управног поступка у циљу спречавања извршења решења. Тужиоци су имали статус странке у управном поступку и дата им је могућност да редовним и ванредним правним средствима и тужбама у управном спору под истим условима као и сва друга лица оспоравају правилност решења грађевинског инспектора. Рушење објеката је извршено сходно одредби члана 6. Закона о озакоњењу објеката јер сви објекти грађени без грађевинске дозволе после 27.11.2015. године нису предмет озакоњења и за такве објекте надлежни грађевински инспектор доноси решење о рушењу.

При овако утврђеном чињеничном стању нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован. Ово из разлога што се сходно изнетом не може сматрати незаконит рад тужених органа нити се може засновати право на накнаду штете по члану 172. став 1. ЗОО. Тужиоци нису доказали да су тужени и њихови органи у односу на њих поступали другачије него у односу на друга лица у истој чињеничној и правној ситуацији услед њиховог личног својства. Тужиоцима је под једнаким условима и прописаном поступком омогућено да изјаве жалбу и да користе сва друга правна средства укључујући и тужбу у управном спору против решења грађевинског инспектора којим је одлучено о њиховој обавези да уклоне бесправне радове.

Последице пропуштања да се користе правна средства за оспоравање одлука органа управе не могу да се отклањају тужбом за дискриминацију. Рушење објекта није дискриминаторска радња јер је заснована на извршном решењу о отклањању радова. Осим тога тужиоци нису у добровољном року испунили обавезу наложену извршном исправом тј. решењем. Како није било дискриминаторског поступања, то је закључено да је тужбени захтев у целости неоснован.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право.

Према члану 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, под дискриминацијом и дискриминаторским понашањем подразумева се свако прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворени или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним односима претпостављеним личним својствима. Према члану 4. став 1. истог закона сви су једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на лична својства. Као посебни облици дискриминације предвиђене су одредбама чл. 15-27. цитираног закона. Правилно су нижестепени судови закључили да је у овом случају радња рушења објекта и налагања од стране грађевинског инспектора да се предузму одређене радње, у вези незаконите радње спроведене од стране надлежног органа. Грађевински инспектор није правио разлику у односу на неко друго лице или групу лица а осим тога није доказано да је повређено неко лично својство тужилаца да би се могло закључити да постоји неједнако поступање. Оба назначена услова у конкретном случају нису испуњена да би се могло сматрати да постоји дискриминација. Тужиоци нису користили правна средства која су имали на располагању у складу са законом. Стога је правилно закључено да тужиоци нису доказали своје тврдње да је спроведен различит третман према њима у односу на друга лица у истој ситуацији за који тврде да је постојао и био узрокован неким од њихових личних својстава. С обзиром да је оцењено да не постоји акт дискриминације од стране туженог, то је правилно закључено да тужиоци немају право на накнаду тражене како нематеријалне тако и материјалне штете у смислу одредби ЗОО.

Наводима ревизије не доводи се у питање правилност побијане одлуке. У ревизији се углавном наводе разлози који су раније истицани у жалби а које је другостепени суд правилно оценио и закључио да нема повреде из члана 21. став 2. Устава Републике Србије, члана 14. у вези члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима нити да су повређене одредбе из чл. 4. и 15, као ни члан 14. Конвенције о заштити основних људских права и слобода.

Правилна је одлука о трошковима поступка.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**